

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 27 januari – 12:00 uur d.d. 28 januari

5.1.2e Directie Communicatie Vragen? Mail naar 5.1.2e@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Verpleeghuisbewoners GGD Europese Commissie / AstraZeneca 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Verpleeghuispersoneel ActiZ /LHV

Samenvatting

- De 'rel' tussen AstraZeneca en de Europese Commissie blijft onderwerp van gesprek in de media. "De ene partij die de andere verwijt zich 'emotioneel' te gedragen, de ander die terugkaatst met een impliciete beschuldiging te liegen over contractuele afspraken", aldus NRC. Europees commissaris voor Volksgezondheid Stella Kyriakides benadrukt dat AstraZeneca een 'inconsistent' verhaal houdt. AstraZeneca-bestuursvoorzitter Pascal Soriot stelt dat zijn team 24/7 werkt om de productieproblemen op te lossen. Ook zegt hij: "De sites met de laagste productiviteit in het netwerk zijn net de sites die aan Europa moeten leveren. Dat doen we niet opzettelijk."
- De schaarste van de vaccins zorgt voor een aanhoudend debat over de vaccinatiestrategie. 'Hoe (haast) alles misging met het coronavaccin van AstraZeneca', kopt de Volkskrant. Steeds weer wordt de plek van Nederland, bungelend onderaan de lijst net boven Bulgarije (NRC), aangehaald om te laten zien hoe slecht 'we' het doen. Media zoeken uit hoe dat komt en in de talkshows wordt het onderwerp veelvuldig besproken. Zo pleit UMCG IC-arts en Eerste Kamerlid Peter van der Voort bij Jinek voor voorrang voor mannen met overgewicht, 75% van alle IC-patiënten van afgelopen jaar is man en 75% daarvan had overgewicht. De vraag naar IC-bedden zou hierdoor met 60% verminderen, meent hij.
- Volgens het AD draagt ook de 'ingewikkelde prikpraktijk' in de verpleeghuizen bij aan 'de onvrede over het Nederlandse vaccinatiebeleid'. Het op volgorde van leeftijds categorie toedienen van vaccins zou volgens een woordvoerder van minister De Jonge alleen gelden voor thuiswonende ouderen. Ondertussen zijn ActiZ en de LHV in de veronderstelling dat er wel degelijk op leeftijd moet worden gesorteerd. Volgens de IGJ zorgt de onduidelijkheid rondom het vaccineren voor 'veel spanning en onbegrip'. De IGJ pleit ervoor dat zorginstellingen en huisartsen binnen de regels 'praktisch' met de situatie omgaan en onderling afspraken maken over wie de vaccins toedient.
- Opnieuw aandacht voor de kinderen die lijden onder de lockdown. De Kindertelefoon meldt dat er tijdens de huidige lockdown aanzienlijk meer wordt gebeld over emotionele problemen dan tijdens de eerste lockdown. Eenzaamheid en zelfdoding waren uitschieters: tussen 14 december vorig jaar en 10 januari dit jaar werd daarover bijna een derde meer contact opgenomen dan in het voorjaar. Volgens kinderpsycholoog Tischa Neve zijn de problemen te wijten door het niet naar school kunnen gaan; dit zou voor afleiding en een luisterend oor zorgen. Daarnaast vraagt huisarts Danka Stuijver vanochtend aandacht voor de 'stille ramp' die zich achter de voordeur voltrekt. "Het zwarte scenario is voor veel kinderen een dagelijkse realiteit waaraan ze niet kunnen ontkomen." Haar column slaat aan en kan op Twitter op veel reacties rekenen.
- Het AD en NRC weten van ingewijden dat de ministers aanstaande vrijdag een klap willen geven op het stappenplan voor de 'exitstrategie' om uit de huidige lockdown te komen. De details kunnen nog veranderen, meldt een bron, maar de heropening van basisscholen en kinderopvangcentra zou eerste prioriteit hebben. Daarna (of tegelijk) kan de avondklok worden geschrapt, gevolgd door heropening van middelbare scholen en - in stappen - de detailhandel en contactberoepen. Er is nog wel een verschil tussen wat het OMT lijkt te willen en wat het kabinet wil doen. Zo zou het OMT opperen iets langer te wachten en dan in één klap meer maatregelen los te laten. Het Kabinet wil daarentegen dat het OMT ook kijkt naar de mogelijkheid om de maatregelen meer stapsgewijs af te schalen.
- De onrust rond het GGD-datalek zet zich voort. Daarnaast plaatst RTL Nieuws-techjournalist Daniël Verlaan gisteren een [kritisch draadje](#) waarin hij de uitspraken van minister De Jonge analyseert en 'onderuithaalt'. Ook [de Volkskrant](#) analyseert de uitspraken van minister De Jonge en kopt: 'Deskundigen: uitspraken De Jonge over GGD-datalek aantoonbaar onjuist'. De uitspraken die de Volkskrant bespreekt zouden twijfelachtig of onjuist zijn. D66-Kamerlid Kees Verhoeven zoekt samen met GroenLinks-Kamerlid Kathalijne Buitenweg opnieuw steun voor een Kamerdebat, want "gegevensdiefstal door slechte databeveiliging GGD ondermijnt Corona-bestrijding", aldus Verhoeven.
- Vernet meldt dat het ziekteverzuim in de zorgsector in 2020 sterk is gestegen: het verzuim lag ruim 11% hoger dan in 2019. Gemeten over het hele jaar waren dagelijks gemiddeld 63.000 medewerkers in de zorgsector niet inzetbaar.

Karakterisering

- NRC en de Volkskrant plaatsen vanochtend reconstructies rondom het vaccinatiebeleid; 'wat gaat/ging er mis?'

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

- x

Informatiebehoefte

Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- De **NOS** beantwoordt vijf vragen over de GGD-datalek: Welke gegevens liggen op straat?; Wat kunnen criminelen met die data?; Hoe weet je of jouw gegevens zijn gestolen?; Wat kun je dan nu doen?; Wat doet de GGD zelf?
- Op de **corporate social mediakanalen van VWS** vraagt men zich af in vergelijking met andere landen en testen: "Waarom kunnen we niet ook in Nederland graag zo gemakkelijk (snel)testen, gratis aanmelden en na 15min klaar zijn?" en is er onduidelijkheid over de definitie van 'risicogroepen': "De definitie van risicogroep van het RIVM is -niet geheel verrassend- nauwer dan die in het buitenland"
- Op de **social mediakanalen van minister De Jonge** wordt gevraagd wanneer iemand persoonlijk of een hele doelgroep aan vaccin kan verwachten. De gehandicaptenzorg (medewerkers) komt daarbij weer vaak voorbij, ook zij voelen zich vergeten. Ook vraagt men zich af waarom Sanna Elkadiri de tweede prik wel al krijgt, terwijl we de tweede prik eigenlijk uitstellen tot de 6^e week.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- De **Kindertelefoon** meldt op basis van onderzoek dat kinderen tijdens de huidige lockdown aanzienlijk meer bellen over emotionele problemen dan tijdens de eerste. Het aantal gesprekken over onder meer depressie nam afgelopen maand met 21% toe t.o.v. de eerste lockdown. Eenzaamheid en zelfdoding waren uitschieters; tussen 14 december vorig jaar en 10 januari dit jaar werd daarover bijna een derde meer contact opgenomen dan in het voorjaar. **Kindertelefoon-directeur Roline de Wilde**: "We kregen in de eerste lockdown vooral praktische vragen. Wat we nu tijdens de tweede lockdown zien is dat het aantal zware gesprekken echt toeneemt. Dan moet je denken aan thema's als huiselijk geweld en suicide." **Kinderpsycholoog Tischa Neve** over het onderzoek: "Als problemen in het gezin niet opgevangen kunnen worden, dan zie je dat ze op school vaak een juf hebben of vriendinnetjes hebben. Dat missen ze nu. Dingen die kinderen normaal makkelijk kunnen dragen doordat ze afleiding hebben, is nu moeilijker. Dat kan maken dat je je rotter voelt."
- Het **NRC en AD** meldden gisteravond dat volgens ingewijden de ministers aanstaande vrijdag een klap willen geven op het stappenplan voor de 'exitstrategie' om uit de huidige lockdown te komen. Een bron meldt dat details nog kunnen veranderen, maar de heropening van basisscholen en kinderopvangcentra zou eerste prioriteit hebben. Daarna (of tegelijk) kan de avondklok worden geschrapt, gevolgd door heropening van middelbare scholen en - in stappen - detailhandel en contactberoepen. Er is nog wel een verschil tussen wat het OMT lijkt te willen en wat het kabinet wil doen. Zo zou het OMT opperen iets langer te wachten en dan in één klap meer maatregelen los te laten. Maar het kabinet wil ook dat het OMT kijkt naar de mogelijkheid om meer stapsgewijs restricties af te schalen.
- **Vernet**, het kennisnetwerk op gebied van verzuim, meldt dat het ziekteverzuim in de Nederlandse zorgsector in coronajaar 2020 sterk is gestegen. Het verzuim lag ruim 11% hoger dan in 2019. Gemeten over het hele jaar waren dagelijks gemiddeld 63.000 medewerkers in de zorgsector niet inzetbaar.
- Het **ONS**, de Britse CBS, meldt dat mensen die besmet zijn met de Britse mutatie vaker klachten melden als hoesten, keelpijn en vermoeidheid. Ze verliezen minder vaak hun smaak- of reukvermogen dan mensen met de oude variant.
- Onderzoekers van het **Erasmus MC** en **Innatoss Laboratories** gaan een nieuwe, zeer gevoelige test ontwikkelen waarmee kan worden vastgesteld of iemand geïnfecteerd is geweest met het coronavirus.
- De **Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)** meldt dat een nieuwe testrobot, de STRIP-1, per etmaal tot 20.000 coronatestmonsters kan verwerken en is daarmee het snelste apparaat tot nu toe.
- De **GGD** meldt gisteren dat er berichten de ronde gaan dat de GGD ouderen zou bellen over een vaccinatie aan huis en waarschuwt hierover dat het niet klopt. Het zou gaan om mensen die zich valselijk voordoen als GGD-medewerker. Men kan contact opnemen met de politie indien je gebeld wordt door iemand die zich voordoeft als (valse) GGD-medewerker.
- Op de **social mediakanalen van minister De Jonge** deelt men het artikel over de Franse avondklok die geen duidelijk effect zou hebben; ze geven aan dat we hier dan ook wel kunnen stoppen met de avondklok.

Vaccinatie

- De productie van het coronavaccin van **Pfizer/BioNTech** ligt weer op schema, laat de fabrikant weten.
- **Pfizer/BioNTech** melden in een gezamenlijke verklaring dat hun vaccin ook werkt tegen de Britse en Zuid-Afrikaanse mutatie; "kleine verschillen" die zijn waargenomen tijdens onderzoek hebben waarschijnlijk niet tot gevolg dat het vaccin veel minder effectief is.
- **AstraZeneca** wil de Europese Unie in het eerste kwartaal maar een kwart leveren van de afgesproken coronavaccins, zeggen EU-bronnen.
- **Artsen**, waaronder **cosmetisch arts en onderzoeker Tom Decates bij het Erasmuc MC**, waarschuwen alert te zijn op gebruik van fillers bij het Moderna-vaccin; in uiterste gevallen kunnen mensen een allergische reactie krijgen als roodheid en zwellingen. Wel zouden de bijwerkingen niet ernstig zijn en goed te behandelen.
- Het **Antoni van Leeuwenhoek-ziekenhuis (AVL)** gaat onderzoek doen naar de werking van vaccins bij kankerpatiënten. Dit omdat in de klinische studies van farmaceuten naar de werking van vaccins geen kankerpatiënten zijn meegenomen; het is daarom nog een groot vraagteken of ook zij goed beschermd zijn wanneer ze zouden worden gevaccineerd. Ook het **UMCG** in Groningen gaat dit onderzoek doen en voegt er nog twee risicogroepen aan toe: nierpatiënten en patiënten die een longtransplantatie hebben ondergaan.

- Op de **corporate social mediakanalen van VWS** zijn er beweringen dat dat chronisch zieken onder de 60 zouden staan ingedeeld voor het minder effectieve AstraZeneca-vaccin.
- Op de **social mediakanalen van minister De Jonge** zijn er steeds vaker berichten dat men wel een uitnodiging heeft ontvangen, maar er nergens plek is om een vaccin te krijgen. Men zou dan heel ver moeten reizen en/of kan pas een late (of geen) afspraak maken.

Sport

- De **UEFA** houdt vooralsnog vast aan een EK in twaalf landen. Amsterdam is een van die twaalf speelsteden.
- Volgens het **Internationaal Olympisch Comité** is het nog te vroeg om aan te geven welke maatregelen er tijdens de Olympische Spelen van Tokio worden genomen, zei voorzitter Thomas Bach. "Geen enkele expert weet hoe de wereld er straks uitziet. We moeten nog even wachten." Hij onderstreepte nogmaals dat het doorgaan van het evenement niet ter discussie staat.
- In overleg met de **KNVB** zal er op 21 februari publiek aanwezig zijn bij de voetbalwedstrijd NEC tegen De Graafschap. Almere City FC speelt een week later thuis met publiek tegen SC Cambuur.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- x

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- **Huisarts Geert-Jan van Holten uit Oss, woordvoerder namens 650 huisartsen in Oost-Brabant**, pleit voor een radicale koerswijziging van de vaccinatiestrategie en oppert de vaccins per regio te verspreiden. Volgens het plan, dat namens alle huisartsen in de regio's Oss, Den Bosch en Eindhoven is ingediend bij de LHV, zouden regio's met de meeste besmettingen eerst aan de beurt komen. "Daarmee schiet de groepsimmunitet in zo'n regio meteen met tientallen procenten omhoog." Volgens **Bas Rikken, voorzitter van de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de vaccinaties (SNPG)** is dit plan goed uitvoerbaar; "Het is een interessant en innovatief plan."
- **Zelfzorg Covid-19, een belangenvereniging van artsen en verontruste burgers**, heeft een advocaat ingeschakeld om het antischurftmiddel ivermectine in de medische coronarichtlijnen te krijgen. In een brief aan de SWAB, de wetenschappelijke werkgroep die adviseert over behandelingen tegen covid-19, vraagt de vereniging om binnen tien dagen positief te adviseren over het middel. "Alle aandacht gaat nu naar de vaccins", zegt de Eindhovense advocaat Niels Vanaken. "Daar zijn wij niet tegen, maar er moet ook een alternatieve route zijn om het virus aan te pakken."
- Op de **social mediakanalen van minister De Jonge** wordt met de hashtag '#vergeetonsniet' aandacht gevraagd voor mensen onder de 60 jaar met een medische indicatie aandacht. Zij benoemen hoe lang zij al thuis zitten en hoe kwetsbaar zij zijn. Zij hebben het gevoel dat ze steeds verder naar achter schuiven, terwijl het doel van vaccineren eigenlijk zou moeten zijn om de kwetsbare te beschermen.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- **Amsterdam UMC-kinderarts Annemarie Bellegam** maakt zich zorgen over de toename van kinderen met een eetstoornis. Het verlies aan perspectief en hoop erin hakt. Ook zegt ze dat er een toename in kindermishandeling en ernstige casuïstiek te zien is: "Een recent rapport van Universiteit Leiden beschrijft dat zo'n veertigduizend kinderen mishandeling meemaakten tijdens de eerste lockdown, vooral emotionele verwaarlozing zoals het getuige zijn van huiselijk geweld."
- **GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger** tuitert naar aanleiding van het GGD-bericht dat ouderen onder valse voorwendselen worden gebeld door GGD-medewerkers voor een vaccinatie: "Bericht in mijn buurtappgroep. Inderdaad een misselijkmakende actie. Kan dit ook een gevolg zijn van het datalek bij de GGD?"
- **Epidemioloog Frits Rosendaal** ziet versoepelingen voorlopig niet gebeuren met de zorgen om de Britse coronavariant.
- **Huisarts Danka Stuijver** vraagt in haar column in de Volkskrant om aandacht voor de 'stille ramp' die zich achter de voordeur voltrekt. "Het zwarte scenario is voor veel kinderen een dagelijkse realiteit waaraan ze niet kunnen ontkomen." [...] Onterecht lijkt het idee te bestaan dat kinderen straks wel op hun pootjes zullen landen. Leerachterstanden? Halen ze wel in. Blauwe plekken? Die verdwijnen. Angstig en somber? Ach nee, in de oorlog tóén... Et cetera. Het is juist de jeugd die het kind van deze steeds hoger oplopende corona-rekening wordt. Als we in deze coronacrisis ouderen niet met dor hout mogen vergelijken, moeten we stoppen met kinderen beschouwen als flexibel buigzame twijgjes. Er komt een moment dat een twijgje niet meer buigt, maar breekt. Nog voordat uit de knoppen van het twijgje de bloesem kan gaan bloeien." **BNR & De Telegraaf-columnist Marianne Zwagerman** reageert: "Kinderen leveren levensjaren (en levensgeluk) in zodat ouderen er levensjaren bijkrijgen. Is dat eerlijk? vraagt Danka Stuijver. **Cabaretier Claudia de Breij** reageert: "Wat een pijnlijk goed stuk.' Oude mensen zijn geen dor hout. Kinderen zijn geen eendeloos buigzame twijgjes." **GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger** reageert: "Het is juist de jeugd die het kind van deze steeds hoger oplopende corona-rekening wordt." Kinderen en jongeren worden hard geraakt in de corona aanpak. Met grote gevolgen. Hoe beschermen we alle kwetsbaren?"
- Het **hoofdredactioneel commentaar van De Telegraaf** vraagt het kabinet perspectief te bieden, want 'het kabinet vraagt veel van burgers'. "De overheid heeft bijna een jaar in deze crisis de zaken nog steeds onvoldoende op orde. Dat

voedt woede en verzet. Niets rechtvaardigt geweld. Het is tegelijkertijd cruciaal dat beter werk wordt geleverd", concludeert de krant.

Vaccinatiestrategie (algemeen)

- Volgens **NRC** 'bungelt' Nederland nog altijd onderaan de lijst van resultaten wat betreft de Europese vaccinatiecampagnes. De krant zoekt uit: 'Hoe komt dat?'
- Volgens **Jaap van Delden, verantwoordelijk voor het Rijksvaccinatieprogramma van het RIVM**, verloopt de vaccinatiecampagne 'voorspoedig'.
- **IC-arts Peter van der Voort van het UMCG (tevens Eerste Kamerlid)** pleit bij talkshow Jinek voor voorrang voor mannen met overgewicht. Hij stelt dat 75% van alle IC-patiënten van afgelopen jaar man is, en driekwart daarvan overgewicht had. De vraag naar IC-bedden zou hierdoor met 60% verminderen. "Dan zou je een paar maanden vroeger de maatregelen kunnen versoepelen."
- Volgens **Ben van der Zeijst, emeritus hoogleraar vaccins, voormalig directeur van het Nederlandse Vaccin Instituut en voormalig hoofd Vaccins van het RIVM**, wordt het 'alle ballen op vrijdag'. Van der Zeijst stelt dat het 'opstartproblemen' zijn waar we mee te maken hebben. "Als je met Kerst een paar mensen meer geïnjecteerd had, dan was het beeld anders. Zo is dat in veel landen gegaan: daar hebben ze voor het oog van de camera een paar vaccinaties gezet, maar daarna ging het langzaam. Alleen in het Verenigd Koninkrijk, Italië en Israël gaat het snel." Op dat een beleidsministerie als VWS niet geschikt zou zijn voor deze logistieke operatie reageert hij: "Maar de GGD is dit nu aan het oppakken. Een andere randorganisatie optuigen die dit uitvoert, kost ook veel tijd. Die tijd hebben we niet."
- **Jan Fransoo, hoogleraar Operations en Logistiek Management (Tilburg University en Technische Universiteit Eindhoven)** zegt dat het aantal prikken per dag fors moet worden opgevoerd. Maar feit blijft dat een betere logistiek natuurlijk nooit het tekort aan geleverde vaccins kan opvangen. Fransoo maakt zich zorgen over de vaccinleveringen en de grote rol die huisartsen spelen in de strategie. "Ik heb het vaker gezegd: zorg voor veel capaciteit bij zowel huisartsen als bij de GGD's. Dan kun je snel schakelen. We gaan de goede kant op, maar er mag altijd een tandje bij."
- **Vlaamse hoogleraar en logistiek expert Wouter Dewulf (Universiteit van Antwerpen), die ook deel uitmaakt van een denktank die adviseert over vaccinlogistiek**, stelt dat de vaccinatiegraad eigenlijk overal ongeveer gelijk zou moeten zijn. "De inentingsvolgorde is in de meeste landen ongeveer hetzelfde – eerst de ouderen in de woonzorgcentra, dan de eerstelijnszorg enzovoort..." Dewulf wijt het 'langzame' vaccinatietempo van Nederland aan het gebrek aan 'bricolierend' vermogen. "Een mooi Frans woord dat zoiets betekent als: het is niet helemaal 100 procent zoals het moet, maar we trekken toch ons plan en gaan het regelen." In Vlaanderen is die mentaliteit sterker – daar is inmiddels anderhalf procent van de bevolking ingeënt. Nederlanders zijn daar minder goed in, zegt hij. "Zij willen een strak plan, alles afstemmen, polderen. Je moet natuurlijk een beetje een can-do-mentaliteit hebben."
- Volgens **geriater Rudi Westendorp, die maandenlang lid was van het Deense corona-adviesteam**, is de Deense vaccinatiestrategie 'gewoon doen'. "En dat is echt het enige antwoord."
- **SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen** zegt bij talkshow Jinek dat er veel pijn in het 'fiasco rondom vaccineren' zit. Ze neemt het het Kabinet kwalijk dat het net op dát punt, wat perspectief moet bieden, 'weer zo slecht gaat'.
- **GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger**: "Er zijn 750.000 vaccinaties binnen gekomen maar pas 185.000 mensen geprikt. Ook als je tweede vaccin reserveert, betekent dit dat we veel minder prikken dan kan. Waar is de urgentie om iedere prik ZSM te zetten? Hoe kan je dit "voorspoedig" noemen?"
- **PvdA-Kamerlid Attje Kuiken**: "Alsof een postbode brieven rondbrengt op alfabet, in plaats van op adres... Zo omschreef een huisarts de gekte van de Nederlandse #vaccinatiestrategie. Dit kan zo niet langer. Tijd om in te grijpen" met daarbij een link wat het plan van haar partij is: "Tijd om in te grijpen bij de vaccinatiestrategie"
- **AD-columnist Özcan Akyol**: "Hugo de Jonge heeft een beetje hulp nodig. Het is aan andere politici om hem die constructief aan te bieden." Akyol vindt het 'wonderlijk' dat minister De Jonge nog niet voor een spoeddebat naar de Tweede Kamer is geroepen om de koers wat betreft vaccineren nog een keer uit te leggen. "Toch eigenaardig voor een land met de financiële middelen van Manchester City en het stadion van Liverpool."

Vaccinatiestrategie (verpleeghuizen)

- Het **AD** schrijft over de 'ingewikkelde prikpraktijk' die opnieuw bijdraagt aan 'de onvrede over het Nederlandse vaccinatiebeleid'. De krant spreekt van een 'misverstand'. Volgens een woordvoerder van minister De Jonge geldt het op volgorde van leeftijdscategorie toedienen van vaccins alleen voor thuiswonende ouderen. "Het is de bedoeling dat huisartsen bewoners van verzorgingshuizen zoveel mogelijk in één keer vaccineren, zonder onderscheid te maken naar leeftijd. Dat kan bijvoorbeeld per huisartsenpost." Terwijl ActiZ en de LHV in de veronderstelling waren/zijn dat er wel degelijk binnen verzorgingshuizen op leeftijd moet worden gesorteerd. Volgens de IGJ zorgt de onduidelijkheid rondom het vaccineren voor 'veel spanning en onbegrip'. De IGJ pleit ervoor dat zorginstellingen en huisartsen binnen de regels 'praktisch' met de situatie omgaan en onderling afspraken maken over wie de vaccins toedient. Een woordvoerder van minister De Jonge stelt dat de minister hierover meedenkt, aldus het AD.
- **ActiZ** zegt vooralsnog niet gelukkig te zijn met de situatie en ziet bij voorkeur dat alle aanleunende 75+ers als één groep worden aangemerkt: "Zo kan je een einde maken aan de onduidelijkheid, er moeten dan wel voldoende vaccins beschikbaar zijn", zegt een woordvoerder.

- **Mireille de Wee, Mijzo-bestuurder en voorzitter kerngroep wonen en zorg ActiZ**, snapt dat de strategie moeilijk in te richten is, maar is ook van mening dat mensen uit hetzelfde verpleeghuis gelijktijdig ingeënt moeten worden. "Het is soms lastig uit te leggen. Het liefste wil je de mensen die bij elkaar wonen, tegelijk vaccineren."
- **Huisarts Marieke Verlaan in Haarlem** vindt dat 'mensen die verstand hebben van logistiek' betrokken hadden moeten worden bij de opzet van de vaccinatiestrategie, en dat moet volgens Verlaan alsnog gebeuren als dat nog niet het geval is. De dichtstbijzijnde locatie voor haar patiënten om een prik te halen is op Schiphol. De ouderen moeten dus zorgen dat ze gebracht en gehaald worden.
- **Bas Rikken, voorzitter van de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de vaccinaties (SNPG)** stelt dat de vaccinatiecampagne niet efficiënt is. "De uitvoering is nu heel erg ingewikkeld. Het duurt lang voordat alle kwetsbare mensen zijn gevaccineerd en er zijn veel verschillende organisaties bij betrokken. fdat vergroot de kans op fouten, met schrijnende consequenties." De vaccinatiestrategie is de afgelopen weken voortdurend aangepast, dit maakt de uitvoering extra lastig, zegt Rikken. "Elke keer als er iets verandert, en een andere groep voorrang krijgt, geeft dat enorme problemen met automatiseringsbugs."
- **Esther Cromheecke, directeur bij Sevagram**: "Je krijgt straks de situatie dat een deel van de bewoners is gevaccineerd, en een deel niet. Dan kunnen we de regels nog steeds niet loslaten. Het is richting bewoners niet meer uit te leggen. En ik ben een beetje bang dat we het overzicht kwijtraken." Cromheecke heeft een verleden in de krijgsmacht. "Daardoor heb ik wel een bepaalde kijk op logistieke processen. Wat je bij het vaccinatiebeleid ziet, is dat er een keuze is gemaakt maar dat vervolgens andere groepen opstaan, we gaan polderen en de panelen gaan schuiven. En het schuift nog steeds. Dat is logistiek erg lastig. Ik ben een beetje bang dat we het overzicht kwijtraken."
- **Bestuurder Trudie Severens van Sevagram, een organisatie van 22 verpleeghuizen in Zuid-Limburg** zegt: "Je krijgt nu de vervelende situatie dat in de ene kamer iemand woont die al gevaccineerd is, en in de kamer ernaast een bewoner die nog geen idee heeft wanneer hij aan de beurt is." Ook hebben ze per verpleeghuis soms wel te maken met drie of vier verschillende huisartsen, terwijl ze de inloop vanwege corona natuurlijk zoveel mogelijk willen beperken.
- **Geert-Jan van Holten, huisarts in Oss en bestuurder van Huisartsenposten Oost-Brabant**: "We gingen ervan uit dat we het net zo konden doen als bij de grieprik. Nu blijkt dat maar een beperkt aantal beschikbaar is, ongeveer 250.000 per week. Dat zijn er vijftig per huisartsenpraktijk."
- **Huisarts Geert-Jan van Holten uit Oss, woordvoerder namens 650 huisartsen in Oost-Brabant**, vindt dat het onderscheid dat nu binnen de grootste risicogroep wordt gemaakt, tot 'grote logistieke problemen' leidt. Van Holten vindt het 'geen doen'. "Het lijken verschillende groepen, maar zij wonen vaak onder één dak in dezelfde woonvoorziening. Zo moeten wij als huisartsen de 'mobiele 90-plussers', die dus nog iets kunnen met een rollator, per brief verwijzen naar de GGD in Veghel voor een vaccinatie, terwijl hun niet-mobiele burens al door het personeel van de instelling zijn gevaccineerd of door ons worden ingeënt."
- **PVV-Kamerlid Fleur Agema** spreekt van 'totale incompetentie' en twittert: "Dit komt doordat @HugodeJonge totaal onnodig groepen mensen op voorhand koppelt aan specifieke vaccins. Wat een blamage. Door 'versnippering' zijn verpleeghuizen weken of maanden bezig met vaccineren."
- **D66-Kamerlid Vera Bergkamp**: "Het systeem klopt op papier, maar het werkt in praktijk niet." & "Laat huisartsen en bestuurders van verpleeghuizen afspraken met elkaar maken. Geef ze de ruimte. Daar zijn de ouderen en de zorgprofessionals het meest bij gebaat."
- **GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger** zegt het "onbegrijpelijk" te vinden en haar partij denkt dat er meer nodig is en pleit voor een "speciale regeringscommissaris" voor de vaccinatiestrategie.
- **SP-Kamerlid Maarten Hijink** vindt dat dit "de doolhofstrategie" van het kabinet aan toont.
- **PvdA-Kamerlid Attje Kuiken** noemt het "niet meer uit te leggen".
- **CDA-Kamerlid Joba van den Berg** zegt dat het goed is dat het RIVM het onderzoekt.

GGD-datalek

- De [kritische tweet](#) van RTL Nieuws-techjournalist Daniël Verlaan inclusief draadje waarin hij de uitspraken van minister De Jonge analyseert en 'onderuithaalt' wordt vaak gedeeld op Twitter. Verlaan bleef gistermiddag intensief berichten plaatsen op Twitter waarin hij veel aandacht heeft voor de situatie bij de GGD op dit moment; oproepen die de GGD doet aan medewerkers en Whatsapp-groepen/gesprekken die worden verwijderd. [De Volkskrant](#) plaatst een analyse van de uitspraken van minister De Jonge met de kop 'Deskundigen: uitspraken De Jonge over GGD-datalek aantoonbaar onjuist'. De uitspraken die de Volkskrant bespreekt zouden twijfelachtig of onjuist zijn.
- **GroenLinks-Kamerlid Kathalijne Buitenweg** reageert: "De minister maakt zich er hier te makkelijk vanaf. Waarom zijn de systemen van de GGD zo gebouwd dat duizenden medewerkers toegang hebben tot al onze data? Dat is bijna uitlokking. Het systeem moet op slot. #privacybydesign. D66, SP, PvdA en @GroenLinks vragen nieuw debat aan."
- **D66-Kamerlid Kees Verhoeven**: "Gegevensdiefstal door slechte databeveiliging GGD ondermijnt Corona-bestrijding. Apart (specifiek, doelgericht, uitgebreid) Kamerdebat hierover is nodig. Agenda laat dit toe. @D66 stelde dit gisteren voor maar blokkade CDA en VVD. Nu nieuwe poging." & "Zo ongeveer alle persoonsgegevens (BSN, adres, telefoonnummer) zijn te koop na het grote GGD-datalek. Bijvoorbeeld voor identiteitsfraude en intimidatie. Maar een serieus Kamerdebat is niet nodig. Zo nemen we onze controlerende taak (weer) niet serieus." & "Vragen @D66 over datalek GGD aan @MinVWS Kern: Welke gegevens zaten in de datasets en waarom? Hoe komen de datasets tot stand?"

Wie hadden op welke wijze toegang tot CoronIT en HPzone? Welke veiligheidswaarborgen en normen zijn gehanteerd? Hoe worden burgers gewaarschuwd?"

- **DENK-fractie**voorzitter **Farid Azarkan** retweet het bericht van de **Volkskrant-journalist Sheila Sitalsing**: "Vier maal onzin&leugentjes door HdJ <https://volkskrant.nl/ts-b20e5159> via @volkskrant"
- Ook op de **social mediakanalen van minister De Jonge** is er aandacht voor het vragenuurtje en de GGD-datalek; veel berichten naar aanleiding van de tweets van RTL Nieuws-techjournalist Daniel Verlaan.

Vertraging AstraZeneca

- De 'rel' tussen AstraZeneca en de Europese Commissie blijft onderwerp van gesprek in de media. "De ene partij die de andere verwijt zich 'emotioneel' te gedragen, de ander die terugkaatst met een impliciete beschuldiging te liegen over contractuele afspraken", aldus NRC. De toon van het derde crisioverleg tussen de partijen zou 'constructief' zijn geweest, aldus **Europees commissaris voor Volksgezondheid Stella Kyriakides**. Ook zei Kyriakides: "We verwerpen de logica van 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'. Dat kan misschien bij de buurtslager, maar niet in onze contracten." Ze benadrukt dat AstraZeneca een 'inconsistent' verhaal houdt. **Bestuursvoorzitter Pascal Soriot van AstraZeneca** verdedigt zijn bedrijf in een interview met het Italiaanse dagblad La Repubblica. Hij vindt alle heisa zelf ook 'behoorlijk vervelend'. Alles draait volgens Soriot 'op volle kracht'. "Ik denk dat we in februari een redelijke hoeveelheid aan Europa zullen leveren, vergelijkbaar met wat andere bedrijven maandelijks hebben geleverd. Maar het is natuurlijk minder dan verwacht. Ons team werkt 24/7 om de productieproblemen voor het vaccin zelf op te lossen." Hij wijst erop dat er een jaar geleden nog geen vaccin was, maar dat het opschalen naar miljarden doses 'nog nooit eerder gedaan is'. De productie is afhankelijk van het slagen van de celcultuur. Dat viel in 'een bepaalde fabriek in Europa met een grote capaciteit' tegen. "De sites met de laagste productiviteit in het netwerk zijn net de sites die aan Europa moeten leveren. Dat doen we niet opzettelijk. Ik ben zelf Europeaan en draag Europa in mijn hart. Ik geloof echt dat we Europa eerlijk behandeld hebben." Dat het Verenigd Koninkrijk wel op tijd geleverd kreeg, komt volgens Soriot doordat de Britten drie maanden eerder hun handtekening onder het contract met AstraZeneca zetten, en dus als eerste moesten worden bediend.
- **SP-fractie**voorzitter **Lilian Marijnissen** twittert i.c.m. [NOS-artikel](#): "De contracten gaan met name over het wegnemen van risico's voor de bedrijven en minder over het veilig stellen van de publieke investering."
- **GroenLinks Europarlementariër Kim van Sparrentak** twittert: "Het gedrag van AstraZeneca laat pijnlijk zien dat wat er mis is met beleid rondom de farmaceutische industrie. Multinationals krijgen al jaren vrij spel doordat er geen voorwaarden worden gesteld om onze volksgezondheid boven de belangen van bedrijven te zetten."
- Volgens **Ben van der Zeijst**, emeritus hoogleraar vaccins, **voormalig directeur van het Nederlandse Vaccin Instituut en voormalig hoofd Vaccins van het RIVM**, is het nieuws over AstraZeneca nu overmacht: "Al krabbel ik mij wel op het hoofd over de slordige gang van zaken. Als het een voetbalclub was, was de baas van AstraZeneca al lang ontslagen."